

سخن سردبیر

هفته صنعت و معدن

سخن سردبیر

هفته صنعت و معدن امسال با هفته های پایانی دولت آقای خاتمی مقارن بود که طی مراسمی چند منظوره از برگزیدگان سال صنعت و معدن قدردانی بعمل آمد. در این مراسم آمار و ارقامی در رابطه با تولیدات صنعت و معدن نیز ارائه گردید که اکثراً "گویای پیشرفت‌ها و افزایش تولیدات مربوط به واحدهای صنعتی و تولیدی کشور بود.

بحث در صنایع و تولیدات و پیشرفتهای آن در صلاحیت صاحب نظران نشریات تخصصی آن می‌باشد ولی آنچه که به این نوشتار به فصلنامه علوم زمین مربوط می‌شود، معدن یا همان ذخایر زیر سطحی و رو سطحی کشور است که علیرغم توجهات فراوانی که در چند سال گذشته به این ثروت ملی شد، باید گفت تا رسیدن به سطوح مطلوب بین المللی فاصله زیادی داریم.

واقعیت اینست که ماهیت معدن یا به عبارت دیگر کانسار از هر نوعی که باشد، نیاز به سرمایه گذاری‌های کلان دارد و برگشت سرمایه‌ها و سودهای مترتب بر آن نیز نسبت به سرمایه‌گذاری‌های مشابه زمان طولانی را طلب می‌نماید که در شرایط اقتصادی فعلی مملکت، بخش خصوصی نه توان سرمایه‌گذاری‌های کلان با زمان بازگشت سرمایه در دراز مدت را دارد و نه جرات اینکار را. وقتی از طریق دلالتی و واسطگی سرمایه‌گذارها در کوتاه‌ترین مدت ممکنه به سودهای کلان و باد آورده دست یابند، کدام سرمایه‌گذار عاقل حاضر است سرمایه خود را به دست قضا و قدر بدهد و با کاری بس دشوار چون «معدن کاری» در بیم امید ده تا پانزده سال آینده به سر برد و بعد هم که آیا سرمایه برگردد یا نه؟

واقعیت دیگر این که بدون شک سرزمین ما با وسعت پهناورش از دیدگاه زمین شناسی و زمین شناسی معدنی از جمله ممالک استثنایی و غنی از ذخایر معدنی فلزی و غیر فلزی است که نمونه های آن معادن ذغال سنگ کرمان، طبس، البرز (غیر فلزی) و معادن آهن بافق، چادرملو، سنگان، گل گوهر، مس سرچشمه، سونگون (فلزی) ... می‌باشند که به دلیل سرمایه گذاری و مدیریت‌های دولتی هنوز سرپا هستند و بار صنایع فولاد و مس و صنایع وابسته کشور را به دوش می‌کشند. حالا بیائید یک معدن را برای نمونه (به جز معادن سنگ که سرمایه گذاری‌ها و بازگشت آن، تقریباً دست به دست است) نشان دهید که بخش خصوصی از اول کار یعنی اکتشاف تا بهره برداری را با هزینه‌ها و مدیریت‌های خودش انجام داده باشد!

واقعاً وجود ندارد، حتی آنها که در گذشته دور به ترتیبی در اختیار بخش خصوصی بود، در حال حاضر به دلایل مختلف تعطیل هستند که بحث در این دلایل از محدوده این کلام خارج است. اشاره شد در زمان دولت‌های گذشته وزاری مسئول معادن و فلزات (سابق) و صنایع و معادن با کمال دلسوزی و در حد امکانات (حتی فراتر از آن) معدن و معدن کاری را مورد حمایت قرار دادند و الحق و الانصاف پیشرفت‌های غیر قابل انکاری نیز در این زمینه حاصل شده است که بر کسی به ویژه دست اندرکاران معدن پوشیده نیست، ولی تا رسیدن به سر منزل مقصود که همانا استفاده بهینه از کلیه ذخایر خدادادیمان که همگی نقش اصلی در زیربنای ساختاری صنایعمان را دارند بایستی در این راه سرمایه گذاری‌های کلان همراه با برنامه‌ریزی‌های دقیق و مدونی انجام داد که در این راه حضور فعال بخش خصوصی با حمایت‌های همه‌جانبه دولت را طلب می‌کند که حداقل نتیجه آن بهره‌وری از نعمات خدادادی بی‌نیازی از واردات مواد خام اولیه مورد مصرف در صنایع و از همه مهم‌تر ایجاد شغل در مقیاس‌های وسیع خواهد بود.

با روی کار آمدن دولت جدید امیدواریم تحت حمایت‌های توأم با برنامه ریزی‌های علمی و عملی دولت محترم و توجهات ویژه جناب وزیر صنایع و معادن به این بخش از ثروت ملی شاهد شکوفایی‌هایی هر چه بیشتر آن باشیم و هفته های صنعت و معدن سال‌های آینده هر چه با شکوه‌تر گرامی بداریم.